

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra. . . 1 kor. Egy óra. 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre 3 „ Negyedévre 4 „ 50 „

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 49. szám.

Ajánlat a Hortobágyra

Kisgazdák bérlőszövetkezete.

Abban a harcban, amely most folyik a Hortobágy hasznosításáért érdekes esemény is történt. Olyan esemény, amely minden valószínűség szerint megfontolásra és mozgásra fogja bírni a debreceni gazdákat, akik most nyakason ragaszkodnak régi, kényelmes gazdálkodási módjaikhoz és szinte fenyegetőznek a város közönsége többségeinek ama szándéka ellen, hogy a Hortobágy hatalmas birtoktestére a modern gazdaságot vezesse be nemzetgazdasági, szociális és finansziális okokból is.

Debrecen város közönségéhez ugyanis Balmazújvási gazdáktól ajánlat érkezett be, amely szerint a kisgazdák bérlőszövetkezetté alakulva haszonbérbe veszik az egész Hortobágyot, azért olyan bért fizetnek, amely a város pénzügyi kívánságait kielégíti és olyan modern gazdaságot üznek, amelyet a város előir, végül konyhakertészetet, tejgazdaságokat, baromfi és állattenyésztést létesítenek és esetleg Debrecenben szövetkezeti mézártszékét létesítenek.

Az ajánlatról, amíg a bérlet részletesen kidolgozott tervezetét le nem tárgyalják, véleményt mondani alig lehet. De kétségtelen, hogy az minden tekintetben komoly dolog, amely megfontolásra és figyelemre méltó és élénk bizonyítéka annak, hogy maguk gazda emberek a Hortobágy jobb jövődelmezőségét lehetőnek tartják és sokkal nagyobbak, mint amennyit ma a debreceni gazdák s annak hogy a mezőgazdasági kultúra bevezetése esetén az állattenyésztésnél beálló és hangoztatott veszedelmek csak mummusok s nem állanak fenn. A debreceni gazdáknak is rendelkezésre áll ez az eszköz, éljenek vele ők, mert a Hortobágyot okvetlenül hasznosítani kell, ha nem velük, nélkülük. Az érdekes beadványt itt közöljük:

Tekintetes Városi Képviselő Testület!

A debreceni Hortobágy hasznosító bizottság e hó 8-án elvben kimondotta, hogy az egész Hortobágyot kis és középbérletek útján értékesíteni kell. Egy olyan nagy darab terület művelés alá vonásáról van itt szó, amely parancsolólag követeli, hogy a hasznosítás módja minden tekintetben észszerű, okszerű legyen. Mert a kívánt célt csak úgy lehet biztosítani, ha ezen óriási földterület kihasználása nemcsak Debrecen város pénzügyi, hanem egyúttal a fejlődő mezőgazdasági igények alapelvei szerint fog megoldatni.

(A földbérlet szövetkezete.)

A hosszú vita, amely azon kérdés körül forgott, hogy úgy az egyes, mint a közérdek szempontjából a nagy vagy kisbérleti rendszer-e az előnyösebb, immár végleg befeje-

zettnek tekinthető. Ugy az egyik, mint a másik gazdálkodási módnak megvannak a hibái, de megvannak mindeniknek előnyei is. Az a törekvés, amely az emberi lehetőség határán belül, a kis- és nagybérlet előnyeit biztosító gazdálkodási forma kialakítását célozza, a bérlő szövetkezetek gondolatához vezetett. Alulírottak megértettük a fejlődő kor tanítását és csak a tekintetes Képviselőtestületen mulik, hogy Hajdumegyében megalakuljon az első magyarországi bérlőszövetkezet.

(A kihasználás módja.)

Mi alulírottak hajlandók vagyunk egy, a Hortobágy kibérlésére szolgáló törvényszéki-leg bejegyzett szövetkezetet alakítani. Kötelezzük magunkat arra, hogy a bérbe adando területen a szövetkezet igazgatósága által időközönként megállapított üzemszabályok szerint fogunk gazdálkodni. Kötelezzük magunkat, hogy minden szövetkezeti tag az általa birt területnek egy meghatározott részén konyhakertészetet fog folytatni és annak terméseit elsősorban a debreceni piacon, a szövetkezet igazgatósága által megjelölt árakban fogja értékesíteni. Hasonlóképpen kötelezzük magunkat a baromfi- és vágómarha tenyésztésére, nemkülönben egy szövetkezeti tejgazdaság létesítésére. Mindez említett intézmények termékeit ugyancsak a debreceni piac részére kötjük le. A vágómarha tenyésztés és tejgazdaság céljaira hajlandók vagyunk a közös istállózás alapján álló rendszert bevezetni és az általunk tenyésztett állatok husát szövetkezeti mézártszék-ekben az igazgatóság által megállapított árakban a közönség rendelkezésére bocsátani.

A szakszerű vezetés irányítására hajlandók vagyunk igazgatóságunkba beválasztani a kir. gazdasági felügyelőt, a megyei és városi állatorvost, a gazdasági egyesületi titkárokat és a gazdasági akadémia tanárai közül a tekintetes városi Tanács által kijelölt egyéneket. Viszont a fogyasztóközönség érdekeinek képviseletére ugyancsak hajlandók vagyunk megfelelő számú igazgatósági tagsági helyeket nyújtani.

Tervezetünk szerint Debrecen város közönsége az általunk alakítandó szövetkezettel kötné meg a bérleti szerződést és pedig minden árlejtés mellőzésével. Kimondanók, hogy a szövetkezetnek tagja csakis olyan hajdumegyei lakos lehet, akinek 100 holdnál több földje sem tulajdonban, sem bérletben nincsen, aki a földműveléssel saiat személyében foglalkozik. Egy-egy szövetkezeti tag 50 holdnál nagyobb bérletet nem kaphatna. — Illetve minden 2000 holdnyi kisbérletek mellett egy, legfeljebb 500 holdnyi nagyságu középbérlet volna alakítható, azzal a kötelezettséggel, hogy a földművelésügyi minisztérium támogatásával a középbérletek mindegyike egy-egy mintaterep köteles létesíteni és ennek eredményeit a körötte levő kisbérleteknek szemléltetileg és szóbelileg, magyarázatok útján megvilágítani.

A szövetkezet látná el a kibérlendő területet a szükséges holt és élő beruházásokkal. Ahol szükséges, e beruházásokat a szövetkezet hitelbe nyújtaná és a tag tartozását heti befizetésekkel vagy egyéb kedvező módon törlesztené. Nagyon kedvező volna ránk nézve ez az eljárás, mert a tömeges meg-

rendelés és bevásárlás előnyeit tudnók a magunk részére kihasználni.

(A bérlet financiai.)

Az egész tervezet pénzügyi megalapításhoz a Magyar Földhitelintézet Országos Szövetségének és a hajdumegyét összes pénzintézeteknek együttes támogatását reméljük kinyerni.

A Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége törvény szerint van az ilyen szervezkedés előmozdítására kötelezve. E tervezetünket egyidejűleg ez intézet igazgatóságához el is juttatjuk. Nem lehet okuk a hajdumegyei pénzintézeteknek sem e szervezkedés istápolását megtagadni. Mert biztosra vesszük, hogy teljes fedezetléről tudunk tudni gondoskodni, annál inkább, mert e tervezetünket a földművelésügyi miniszter urhoz is fölterjesztjük és nem lehet kétségünk abban, hogy ő Nagyméltósága is a legmesszebbmenő segítségben fog bennünket részesíteni.

A bér összegére nézve most nyilatkoznunk még nem lehet, mert a Hortobágy nagyon különböző minőségű részletekből áll, de nyugodtak vagyunk a felől, hogy az összes körülmények figyelembevételével a bérösszeget úgy tudnók megállapítani, hogy az Debrecen város érdekeit is kielégítse és viszont a mi boldogulásunk útját sem vágna be.

(Ötven évre.)

Tekintettel a nagy és küzdelmes előmunkálatokra, amiket ez a még szűz talaj kíván és a tömérdek holt befektetésekre, a bérlet időtartamát legalább is 50 évre kérnők megállapítani, amely esetben a bérlemény területén emelt épületeinknek Debrecen város tulajdonába való átszállását kiköthetjük.

Miután igazgatóságunkban nemcsak a bérlőtársaink közül választottak, hanem a társadalomnak, a szaktudásnak és a pénzügyi köröknek képviselői is benn volnának, — szervezetünkben egyesülne az odaadó, közvetlenül érdekelt termelő munka, — az irányító szaktudás, — a hivatalos ellenőrzés és az anyagi eszközök közvetlenebb bevonása. Így aztán könnyen és gyorsan terieszkedhetnénk ki a különösen mezőgazdasági, illetve mezőgazdasággal összefüggő iparágaknak a Hortobágyon való meghonosítására.

Ennek dacára a szervezet fontartása jelentékeny költséget nem okozna. Mert a legfontosabb szerepet játszó egyének ingyenes közreműködését ígértem már biriuk.

(Modern gazdálkodás.)

Mint már említettük, gazdálkodásunkban a fejlődő korrall akarnánk haladni. És ezért olyan módszert alkalmaznánk, amely mellett mindenféle mezőgazdasági gép használata, minden munkamegtakarító és természaporító eljárás érvényesülhetne. A műtrágyázás, a gőzekével való szántás, a tárcsás borona és az altalaj porhanyító, valamint minden egyéb más mezőgazdasági szerszám bevezetéséről gondoskodnánk. Igazgatóságunk feladatát képezné, hogy bennünket a fejlődés minden vívmányáról fölvilágosítsana és bennünk hű és szorgalmas tanítványokra találana.

Tekintetes Képviselő Testület! Tele van a levegő a kisember fölsegítésének jelszavával; általános a szükségparancsolta óhaj,

hogy kisbérleteket kell létesíteni: hogy a kisgazdákat a haladás útjára kell terelni; hogy a termést úgy mennyiségileg, mint mennyiségileg fokozni kell. Amily komolyak ezek a kívánások, ép oly sürgős azok megvalósítása is. És meggyőződésünk szerint csak az általunk tervezett termelési mód oldhatja meg a nyitva levő kérdéseket. Ha újból a szervezetlen bérletnek méltóztatik utat nyitni, ismétlődik a mai idők átka: az esztelen egymásra licitálás; a lelketlen töke kiszákmányoló munkája és a magyar kistermelés visszamaradt, ósdi, pusztuláshoz vezető formája.

Méltóztatás tehát tervezetünk végleges formába öntésére egy bizottságot kiküldeni és ezt megbízni azzal, hogy az általunk kijelölendő bizottsággal az előbb elmondott elvek alapján a végleges szerződési formát szövegezzék meg.

A kérelmünkre hozandó határozatot egyelőre Csige István, Balmazújváros főbírája kezéhez kérjük kikézbessíteni.

Az itt aláírtakon kívül gyűjtjük a bérlet szövetsége tagjait egy külön íven is és nem zárkozunk el attól, hogy a szövetséget keretei egész Hajdumegyét átfogják. És amennyiben Debrecen város közönsége az említett alapon velünk tárgyalásba bocsájtkoznék, mindenekelőtt egy olyan táblázat kimutatást fogunk készíteni, amely a létesítendő szövetséget minden tagjának vagyoni és személyi viszonyairól hű képet fog nyújtani.

Kelt Balmazújvároson, 1912. évi március hó 10-én.

Tar Sándor törvénybíró, Molnár István, Eszenyi János, Radócz József, Ecsedi István, Király István, ifj. Németi András, Király János, Kis Antal, Katona István, Harangi István, Guta István, Halász Gábor, Dobi József, Posta Gábor, Nagy Imre, Szabó András, Zilahy János, Szilágyi István, Gál István, Németi András, Pál Imre, Pál Mihály, Szilágyi József, Péntes Gábor, Tar András, Kovács József, Kovács János, Tréki József, Karádi János, Szarvas Péter, Györffy István, Kállay Sándor.

Jövő héten lesz a döntés

Politikusok a királynál.

A politikai válság megoldásának terminusa kezd kialakulni. Politikai körökben azt beszélnek ugyanis, hogy a döntés e hó végén következik be, amikor a trónörökös is Bécsben lesz már. Addig egy sereg munkapárti és 67-es politikus kihallgatása fog bekövetkezni s a kibontakozást e kihallgatások fogják megindítani.

A most uralkodó szélcsendben szenzációszerű meglepetést okozott — és méltán — a politikai körökben az a leleplezés, amelyet a Justh-párt bécsi szövetségeseiről és paklizásairól közölt egy német lap.

Az érdekes eseményekről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Királyi kihallgatások.

A kihallgatások holnap csütörtökön kezdődnek meg. Holnap megy ugyanis a király elé Csáky Albin gróf a főrendiház és Návay Lajos a képviselőház elnöke. Csáky Albin gróf ma délután 2 óra 30 perckor, Návay Lajos, a képviselőház elnöke, 5 óra 15 perckor utazott fel Bécsbe. Mindketten holnap délelőtt jelennek meg kihallgatáson a király előtt.

Meghívást kapott a királyhoz és pedig péntekre Láng Lajos báró és Tisza István gróf, szombat délelőttre pedig Széll Kálmán, Andrassy Gyula gróf és Zichy Aladár gróf. A kihallgatások a jövő hét végén folytatódhatnak, amikor a trónörökös, Ferenc Ferdinánd

főherceg is Bécsben lesz, aki 23-án érkezik meg Brioniból, hogy részt vegyen Vilmos császár fogadtatásában.

Leleplezik a Justh-pártot.

A berlini „Vossische Zeitung“ ma szenzációs cikket közöl a magyar válság kulissza titkaiból és ebben nyíltan megvádolja a Justh-pártot. A cikk szerint ugyanis Batthyány Tivadar gróf és Batthyány Vilmos gróf nyitrai püspök útján a Justh-párt szövetséget kötött a vezérkarral a véderő javaslatok ellen és a Khuen-Héderváry kormány megbuktatására. Batthyány Vilmos gróf püspök ugyanis bécsi főpapi összeköttetései révén kipuhította a hangulatot és mikor ezt megtudták a provizorium felajánlása mellett kivetették a választói jogot, ami bécsi körök előtt kedves dolog volt, mert ettől remélték nemcsak a zsentri-uralom, de a magyarság uralmának megdöntését is.

A munkapárt magatartása.

Tudvalevő, hogy a munkapártban a pártnak Auffenberggel szemben való állásfoglalásának kifejezésére olyan mozgalom indult meg, hogy a második Dreadnought vízrebocsátásának ünnepélyére tüntetően nem mennek el. Most azonban bécsi lapok ezt az elhatározást úgy kommentálták, hogy annak éle Ferenc Ferdinánd trónörökös ellen irányul. Ezért a munkapárt elhatározta, hogy a Teghetoff vízrebocsátásán a kelleténél nagyobb számban jelennek meg.

A Szabad Iskola Beethoven-ciklusa

Tüdös—Hammerstedt II. előadása.

A Szabad Iskola előadásai keretében ma, szerdán este tartotta a debreceni Zenede dísztermében Tüdös Kálmán dr. második előadását Beethoven művészetéről. Az előadáson ott láttuk Debrecen zenekedvelő közönségének színe-javát, amely nagy élvezettel hallgatta a Tüdös dr. vonzó előadását s a Hammerstedt tanár művészi zongorajátékát.

Tüdös dr. a Beethoven életének második ciklusát, bécsi életét s az ez alatt készített zeneműveit ismertette. Foglalkozott a Beethoven betegséggel, amely zenei munkásságának bizonyos tekintetben akadályára szolgált, embertársaitól pedig visszavonulásra készítette. Élete külső eseményeit sok érdekes adat kapcsán írta le, szonátáinak és szimfóniáinak pedig mélyreható, élvezetes és a közönség figyelmét állandóan lekötő analízist adta. Tüdös dr. közvetlen előadási módszerével hozzá tudott férni a közönség azon részének lelkéhez, mely zeneileg nem annyira képzett s népszerű, de egyidejűleg mégis magas színvonalon álló előadása feltűntette azt a nagy szeretetet, mely őt Beethoven életének és műveinek tanulmányozásában vezeti. Kerekded előadásában a nagy zenegéniusz működésének minden fontosabb mozzanata magyarázatra talált. W. Hammerstedt János, a zenede művésztanára igazi megértéssel, a mű szellemében való elmélyedéssel játszotta a D dur sonáta hatalmas Largoját, a nagy mester egy Fantáziáját (Op. 77.) és az Es dur sonátát (Op. 81. a.). Mai szereplése is hű képét nyújtotta Beethoven érzelmi világának és a Zenede dísztermét betöltő nagy közönség lelkes tapssal honorálta művészetét.

A Szabad Iskola színvonalának hatal-

mas emelkedését jelezte ez az előadás, a melynek zeneesztétikai jelentőségét nem lehet eléggé hangsúlyozni.

F. hó 20-án fejezi be a két kiváló előadó értékes, maradandó becsű előadását, melyen Beethoven életének utolsó korszakát fogják ismertetni.

Harc a Hortobágyért

A gazdák a hasznosítás ellen

A jogügyi és gazdasági bizottság együttes ülése.

A leghatalmasabb kérdés körül folyt ma vita a jog- és pénzügyi és a gazdasági bizottság ülésén. A Hortobágy hasznosításának kérdése ez, amely körül — sajnós — mindjobban kiélesedik a helyzet. Valóságos osztálykérdéssé lett ez a pénzügyi ügy, amelytől nagyrészt Debrecen jövő fejlődése függ. Sajnos, hogy még ma is a gazdák érdeke a főszempont és senki sem tud vagy akar szabadulni annak az avult fölfogásnak hatása alól, amely szinte ultraagrárius velleitásokkal teljesen figyelmen kívül hagyja Debrecen nagyobb, tulnyomóan nagyobb részének s ezzel az összeségnek érdekeit. Kétségtelen dolog s csak az érdekeltek állítják az ellenkezőjét, hogy Debrecen polgárságának egy elenyésző kis része képzelt jogok alapján rajta fekszik Debrecen egyik legnagyobb br-toktestén s míg annak hasznát igen csekély mérvű ellenérték fejében jól, rosszul élvez, nem engedi, hogy a város jogos tulajdonát ki ne használhassa.

Legutóbb azután kiélezetten osztályharcra is tették ezt a kérdést, amelynek tárgyalása során a végtelenségig elragadott érzelmi nyilatkozatok is hangzottak el. Egyik polgárember így szólt például ma Jánosi Zoltán bizottsági taghoz az ülés folyamán:

— Ha az urak nagyon forszírozzák ezt a kérdést, olyan kavardás lesz, hogy az életük sem lesz biztos.

Erre a bizonyára megdöbbentően kijelentésre megiegyezte Jánosi Zoltán:

— Nem félek én ettől. És most már még erősebben fogom forszírozni a kérdést.

Az ülésről tudósítónk a következőket jelenti:

Csak értekezlet.

Kovács József polgármester elnöki megnyitóját követően Jánosi Zoltán ama kérésére, hogy ez összejegyzett a szabályrendelet értelmében csak értekezletnek tekintsék, ezt ki is mondja. Zöld József jegyző ismertette ezután a Hortobágy hasznosítása kérdésében kelt miniszteri rendeletet, a tanácsi határozatot és a Hortobágyot hasznosító bizottság javaslatát, amely a 12000 hold föld kiszakítását tartja szükségesnek.

A hasznosítás ellen.

Révi Nándor dr. volt az első fölszólaló. Elmondja, hogy a Hortobágy hasznosítása régi kérdés, már több terv is merült fel, de az ilyen kiszakítási kísérleteket a gazdaközönség mindig rezignációval utasította vissza. Akkor sem fogadták el a terveket, ma sem engedik meg azokat feleleventeni. Az állattenyésztők érdekeit meg kell védeni, de hogy fogják ezt tenni, ha a jó területeket kiszakítják. A hasznosítás előterjesztett módjának még tárgyalásába sem mehetünk bele, amíg agrogeológiai vizsgálatok nem voltak s amíg nem bizonyos, hogy a gazdáknak a jó legelő meg nem marad-e.

Kovács József polgármester: Engedelmet kérek, hiszen csak nem megyünk bele a hasznosításba, amíg nem tudjuk, melyik a buzatermő föld s mi marad meg legelőnek.

Révi Nándor dr. elvileg sem helyesli a hasznosítás kimondását. Az erdei legelő kevés, csak a Hortobágyon van s ezt elvonni nem szabad. És az 50—500 holdas bérleteket sem lehet megcsinálni, mert a szikes Hortobágyon csak foltokat lehetne parcellázni. O

csak a déllbábót ismeri a Hortobágyról, de akik értenek hozzá, így mondják. Itt azután agrikulturnális kérdésekről, a Hortobágy földjének, termőképességének viszonyairól beszél. 1500 gazda és cselédemberről van szó, akikről nem szabad elvenni a Hortobágyot, mert azon tartják ki jószágaikat egyik vásártól a másikig vagy értékesítik legeltetési jogukat.

— De nem szabad!

— Csakhogy visszaélnék e joggal! — kiáltják közbe.

Révi Nándor dr. végül azzal fejezi be, hogy meg kell javítani az egész Hortobágyot s úgy bocsátani a gazdák rendelkezésére. — Elismeri, hogy a városnak nagy terhel van, de figyelembe kell venni a gazdák érdekeit s így csak keztyűs kézzel szabad a kérdéshez nyulni.

A polgármester megjegyzi itt, hogy jó volna, ha Révi megnevezné a szakértőt, hogy azok véleményének értékét is tudják.

Maradjon ahogy van.

Márk Endre udvari tanácsos. tekintettel a bekövetkezett eseményekre, amelyek a mai vitát akadémikus értékűvé teszik, mert nyilvánvaló, hogy egymást megérteni és meggyőzni nem fogják, kéri, hogy a két bizottság külön határozzon s aztán döntsön a közgyűlés.

Keeskés István: Maradjon a Hortobágy úgy, ahogy van, ha kell, fizetünk inkább többet, hogy a városnak is haszna legyen, de abba, míg élek és míg törvényhatósági bizottsági tag leszek, nem egyezek bele, hogy elvegyenek valamit. Én egy jogot sem engedek.

Freund Jenő dr. szomorú tényként konstataálja, hogy hetek óta úgy állítják oda a kérdést, hogy egy ember is volna, aki nem venné számításba a jószág tartó gazdák érdekeit. Csak a demagógia dolgozik ilyen eszközzel. A kérdés elbírálásánál a város érdekeire kell gondolni.

Hasznosítási szempontok.

Jánosi Zoltán: A kérdést meg kell oldani. Nem 1500, hanem csak 763 gazda van. Álljanak ezek össze és vegyék ki ők a Hortobágyot. Ez a legjobb mód s emlékezteti a gazdákat, hogy befogják ezt, talán már későn látni, a gazdák is.

Három szempontot kell figyelembe venni a hasznosításnál. Akik nem csak mások után beszélnek, hanem maguk is tapasztalnak és olvasnak, tudják, hogy Németországban milyen előrehaladott az állattenyésztés s ezért ők nem értik meg a magyar állattenyésztést és azt mondják, hogy itt még nagy íres puszták vannak. Nálunk még ős eredeti formájában van meg az állattenyésztés. Rábocsátják a pusztákra a szelidített állatokat s az istenre és az állatokra bizzák, hogy gondozzák a földet. Még is Magyarország Európában a harmadik állattenyésztő állam, tehát állattenyésztésére figyelemmel kell lenni. De, aki nem a levegőből szerzi be adatait, azt is tudja, hogy viszont a gabonatermesztésben Magyarország a második helyen áll s így ez is fontos ága a gazdaságnak, amelyre szintén tekintettel kell lenni, a 12000 hold megművelésével pedig nemcsak az állattartók, de a többi gazda érdekei is kielégítést nyernek. — Nem igaz, hogy közlegelőt bolygatnak meg, mert a Hortobágy községi legelő. Ósrégi tulajdona a városnak abból 25000 hold, 17000 holdat pedig, amely zálogbirtok volt, a polgárság váltott meg, de azért máshol kaptak megfelelő földet. A Hortobágy telekkönyvi leg is a városé, szolgálmi jog pedig sem rábekelezve nincsen, sem ilyenről törvény vagy szerződés nincsen. A Hortobágyot javítam akarják s a 12000 holdat is gazdák foglalkoztatni, még pedig éppen szegény kisemberek. Kéri is, hogy ne 50, hanem 25 holdban állapítsák meg a legkisebb bérleteket. Tehát a gazdák érdekében is előnyös és fontos a hasznosítás. De szükséges financiai okból is. Ez a szempont, a pótdadó szempontja a legalacsonyabb, de nem tehet róla, hogy ez a szempont teszi legsürgősebbé a dolgot.

Szentesi János: Sokat ajándékoznak!

Jánosi Zoltán: Igaz, hogy sokat adtunk mi, mert bizottsági tag ur elmondhatja, amit kevés bizottsági tag: hogy nem adtunk. Ezt emelt fővel mondhatja, mert ahol iskoláról, iparról volt szó, soha sem adott.

Hivatkozik a következő nagy szükségekre, amelyek nagy összegeket követelnek. A nagykölcsonnál tudni fogja kötelességét, hogy a város értékét takarékosan megvédjék.

Közbeszólás: Eddig is kellett volna tenni! Jánosi Zoltán: Eddig is tettem, de a polgárság két napos vita után cserben hagyott.

Rátér azután arra, hogy a tanács tényleg tanujelét adta a város érdekei megvédésének, az ohati bérleteknél, reméli, ezután is így tesz, bár tudja, hogy keze most a régi szerződésekkel meg van kötve. Kéri a gazdákat, ne üljenek fel a légből kapott híreszteléseknek s igyekezzenek a város érdekeit ők is megvédeni.

Osztályharc.

Szántó Győző: A hasznosítási javaslatot csak úgy képzeli el, hogy a legnagyobb körültekintéssel járnak el. Megállapítható, hogy itt osztályharc folyik. Sajnálja, hogy ez osztályharcban sorompóba állítják a gazdákat, mert hiszen, ha számszerű többséggel keressük is az igazságot kitűnik, hogy a nem-gazda osztály a lakosság 56 százalékát teszi. A mezőgazdaság fejlődése nem tartott lépést a szaporodással s így történik, hogy az ország, amelyben minden van, a legdrágább valamennyi ország közt. Az 1911. mérleg is megdöbbentő adatokat tár fel. Egy millióra rug már az élelmiszer behozatalunk. Minden talpalatnyi földet tehát az élelmiszer termelésre kell felhasználni, mert ha megakad az élelmiszer szolgáltató, elő áll a harc, amely most Németországban indult és amely politikai téren is letörte az agráriusokat. Csodálkozását fejezi ki a gazdasági tanárok véleményei felett s végül kijelenti, hogy a többi termelésre kell törekelni.

Szentesi János kéri várják meg a földművelésügyi miniszteri szakközegeket, hiszen őszi ügysem lehet semmi abból, hogy bérbe adják a 12000 holdat. Jobb szeretne békésen megegyezni, mert — kijelenti — ma se hagyja a jogait és a saját földjét nem akarja bérbe venni.

Fejér Ferenc dr. is a 12000 hold kiszakítása ellen beszél, le megrója a gazdákat, hogy nem akarnak régi gazdálkodásuktól eltérni.

Révi Nándor dr. felszólalása után Kovács József polgármester összegezte a tárgyalás eredményét, mire az értekezlet véget ért.

IRODALOM

A TELEGI KOVÁCS-JUTALOM.

A Csokonai-kör választmányi ülése.

A Csokonai-kör választmányja ma Geresi Kálmán elnöklété alatt döntött az 1911. évi Telegdi Kovács-pályázat fölött. Az 1900 koronás pályadíjért vigiátékok, bohózatok, életképek és énekes játékok versenyezhettek, a kitűzött határidőre 1911. okt. 15-re jött is vagy 25 pályamű, amelynek fáradságos bírálatát Szávay Gyula, Sárváry Lőrinc és Kardos Albert végezték Thury Elemér szingizgató segítségével. A pályaművek legnagyobb része kezdetleges kísérlet, szánalmas vagy bosszantó szerencsepróbálkozás, de akadt közöttük néhány figyelemre méltó, cím szerint a következők: Malvin karrierje, Nőmúram, A szerencse vadászok, A két sólyom, amelyeket a bíráló bizottság több kevesebb dicséretben részesített és amelyeknek szerzői, bátran levetthetik inkognitójukat. Valamennyi pályamű közül magasan kiemelkedik „A nemzetes asszony” című, vigiáték, egy jó magyar levegőjű darab, amelynek kedves alakjai, természetes jóízű nyelve megveszeryik az olvasót, hatásos jelenetei és kiváló csattanós felvonásvégei színpadi sikerrel biztatnak. Különösen jól megrajzolt jellem a fő-

hős, a nemzetes asszony, akinek mindig helyén van a szíve is, az esze is és aki jó színpadi személyesítésben egymaga képes a darabot színen tartani. A bíráló bizottság egyhangúlag ennek a pályaműnek ítélte oda az osztatlan díjat, az egész 1000 koronát.

A választmány mindenben magáévá tette a bíráló bizottság véleményét, amelyet a jelíges levél tartalma is fényesen igazolt. A nvertes mű szerzője ugyanis: Géczy István, „A gyimesi vadvirág” c. híres népszínműnek és több értékes drámai munkának az írója. A Csokonai-kör örömmel üdvözölte a tekintélyes pályadíjnak méltó nyertességét. A jutalmazott munka először a debreceni színpadon kerül színre még ebben az évadban s az első előadásra bizonyynyal lejön maga Géczy István is.

A választmány elintézte még néhány apróbb ügyet, így megszavazott a munkás-gimnáziumnak 100 korona segítséget, továbbá tudomásul vett számos jelentést, amelyek között legörvendetesebb volt az, hogy az utóbbi két év alatt körülbelül 60 alapító és több mint 200 rendes tag lépett be a körbe.

A felemelt rendőrlétszám

Hatvan próba rendőr felavatása.

Holnap délután 3 órakor a rendőrkapitányság újabb elméleti vizsgálatot fog tartani azoknak a próbarendőröknek a felavatására, akik a létszámfelemelés folytán felállított rendőrlégénységi tanfolyamot két hónapon keresztül látogatták. Mintegy 60 ember fog ez alkalommal a városi tanács tagjaiból összeállított vizsgálóbizottság elé járulni, hogy számot adjon arról az elméleti képzettségről, amely ma már elengedhetetlen kelléke egy modern és feladata magaslatán álló közrendészeti testületnek. És bizalommal mondhatjuk el, hogy a debreceni rendőrség — a fővárost kivéve — ma az első helyen vezet az országban, mintaszerű képzettség és fegyelem tekintetében. Ugy Rostás István főkapitány, mint Barna Tibor rendőrfelügyelő, aki mint oktató-tiszt, egyedül véggezte a tanfolyam terhes előadói munkáját, megérdemlik, hogy a város közönsége az elismerés és becsülés érzetével fogadja nemes törekvésüket és céltudatos munkásságukat. A rendőri létszám emelés pedig mely e vizsgát követni fogja, végre lehetővé teszi, hogy nemcsak a rendőrlégénység idegfejlesztő szolgálata enyhül, de mód adatik a rendőrség vezetőségének arra is, hogy most már oly helyeken is, ahol eddig nélkülözni voltunk kénytelenek az ellenőrzést, ezt fokozottabb mérvben teljesíthesse.

A rendőri vizsga anyaga négyféle ágat foglalja magában a kiképzési tananyag-nak. Az első rész a szolgálati szabályzat teljes egészét tartalmazza és 87 kérdés formájába van beillesztve. A második rész a helyhatósági szabályrendeleteket tárgyalja 81 tételben. A harmadik kérdés a büntető törvénynek legfontosabb tudnivalóira vonatkozik, melyet 50 tételben foglalt össze az előadó.

Végül a negyedik rész az első segélynyújtás (mentés) és általános egészségügyi szolgálat körébe vágó intézkedéseket és teendőket öleli fel. Ez 66 tételben kerül a vizsga anyagai közé. Minden részből egy-egy kérdést húz a rendőr. A kérdéseket a rendőrkapitányság pár nap előtt kinyomatta s tájékoztatás miatt a vizsgára kerülő rendőrlégénység között szétosztotta.

Mindezekből nyilvánvaló, hogy nemcsak a szolgálat minden ágában előforduló kérdésekből nyert kimerítő tájékozást a rendőri pályára jövő legénység, de az óriási anyaghalmoz átvételétől a lelképallérozása is szükséges volt. Ezt legeklatánsabbul bizonyítják azok a jelentések, melyeket Barna Tibor rendőrfelügyelő a jelentkezés napjától a mai vizsgálat bekövetkeztéig a rendőrlégénységgel felvett, s amelyek szintén

a bizottság asztalára kerülnek. Hü tükrét adva annak az erkölcsi erőnek, mely Debrecen város rendőrségét a jövőben hatalmassá és tekintélyessé teszi ebben az országban.

Regulát felakasztották

Kilenc perc alatt meghalt.

A földi igazságszolgáltatásnak elég tette: Regula Edét, az edelényi rablógyilkost ma reggel hét órakor felakasztották. Nyugodtan, minden különösebb incidens nélkül ment végbe a borzalmas aktus és Regula Ede is a halálraítelt megadásával türe, hogy Bali Mihály, a hóhér, elvégezze rajta kötelességét. Nyugodtan, szinte dacosan állott Regula a bitófa alá és kilenc perc múlva már konstatálták az orvosok, hogy megszünt benne az élet.

Az edelényi haramja, aki három ember életét oltotta ki, még az utolsó pillanatban is megmaradt amellett, hogy a gyilkosságot nem egyedül követte el. Az akasztófa alatt újra megvádolta Kovács Antal nevű barátját, hogy vele együtt eszelték ki a rablást és a Czeizler-család nőtagjait nem ő, hanem Kovács Antal ölte meg.

Más lábából kihuztam a tövist, — mondotta Regula Ede az akasztás előtt félórával az őt vigasztaló papnak — magam pedig eljásztottam fiatal életemet!

(Akasztás előtt.)

A törvényszéki palota előtt már korán reggel óriási tömeg tolong. Ezren és ezren állanak az utcán, holott csak alig néhányan van belépő jegye. Hat óra után néhány perccel megnyitják a kaput azok előtt, akiknek belépőjegyük volt. Mialatt a kapun egyenkint engedték be az embereket, a tömeg egy része a fogház Fazekas-utca 10. szám alatti bejáratát ostromolja. Itt próbálnak bejutni azok, akik mindenképpen szemtanúi akarnak lenni a kivégzésnek. De jegy nélkül itt sem boldogul senki.

Az akasztás színhelye a fogház és a törvényszéki épület köfala között elterülő keskeny térség, az egész ötven méter hosszú és öt méter széles sáv. Közepén mered az égnek a frissen ácsolt bitófa, a tér többi részén szorongva, minden talpalatnyi földet elfoglalva, áll a tömeg. Várnak és suttogva, halhalkan beszélgetnek. Fél hét óra. Még egy perc és megjelenik Bali Mihály állami hóhér, vele két pribékje, Gold Ádám és Hermann Mihály. Ugyanekkor felvonulnak a hivatalos személyek is. Szendeffy Károly dr. törvényszéki bíró, Kövér Miklós törvényszéki jegyző, Bulyovszky Gusztáv dr. kir. főügyész helyettes, Krizsanovszky József tanácsos, Miskolc város képviselőjében, Dobos dr. és Sassy dr. törvényszéki orvosok, Lipsey csendőrszázados és Rimanóczy József rendőrfőkapitány. A hivatalos emberek elfoglalják helyeiket és várják a szomorú aktust.

(Vezessék elő!)

Pont hét órakor kiadja Szendeffy Károly bíró az utasítást Göbölös Sándor fogházfelügyelőnek:

— Vezessék elő a vádlottat!

Tíz perc telik el lassan, kinosan. Egyszerre megcsillannak a szuronyok hegyei, a fegyveres börtönőrök között lassan lépked a delikvens. Révedező tekintettel, de kemény tartással járul a vesztőhelyhez Regula Ede. Fekete szalonkabát van rajta, a nyaká-

ról hiányzik a gallér. Ezt a ruhadarabot nem vette fel, tudta jól, hogy a hóhér ugyanis levette vele. De a fekete szalonkabáthoz ragaszkodott. Az utolsó éjszaka átélte kínjai nem látszanak meg rajta; arca kifejezése közömbös, kissé sápadt. Viselkedése nem árul el semmi izgalmat. A fogházőrök a bíróság elé vezetik Regulát és hátralépnek egy kissé Regula egyedül szemben áll a bírósággal, mellette az akasztófa, amelyen nemsokára lógni fog.

A halálos csöndben megszólal Szendeffy Károly törvényszéki bíró és felolvassa az esküdtészek ítéletét, a Kuria határozatát, a legfelsőbb királyi jóváhagyást. És végül elhangzik ajkáról a szó:

— Az ítélet végrehajtására átadom önt a kir. főügyész helyettes urnak.

Regula szótlanul áll. Bulyovszky főügyész helyettes átveszi a vádlottat és kiadja az utasítást, az utolsó:

— Hóhér, itt van az eljélt, végezze el rajta kötelességét!

(Regula utolsó kérése.)

És most odalép a két pribék Regulához, megragadják és a bitófa alá hurcolják. Ott elengedik egy percre. És a kínos csöndben megszólal Regula. Utolsó kéréseit alja elő. Arra kérte a főügyész helyettes, hogy *ne boncolják fel a holttestét*, hanem adják ki a szüleinek, hogy eltemethessék az edelényi temetőben. Majd Csók György lelkészhez fordul, akit arra kér, hogy teljesítse levélbeli kívánságait. A lelkész a fejével bólint és tovább imádkozik a szerencsétlen, megtévedt ember lelki üdvösségeért. Végül Balhoz fordul Regula. Hozzá is van egy kérése.

— *Kérem, végezzen velem gyorsan!*

(A kivégzés.)

Bali fejének egy intésével megnyugtatta Regulát és e pillanatban a két pribék újból megragadja a delikvenst, akit a bitófa alá állítanak. Megkötözik. Ezalatt Bali ördögi gyorsasággal végzi munkáját. Két perc alatt vitte véghez pribékjei segítségével, akik Regula lábait alól kirántották a számolyt, a szomorú aktust. Hét óra tizenhárom perckor kezdték munkájukat és hét óra tizenhat perckor Bali Mihály jelentette Bulyovszky főügyész helyettesnek, hogy *teljesítette kötelességét*.

A holttest ott lóg a bitófán, letakart arccal, mellette Dobos dr. törvényszéki orvos, aki hét óra harminhat perckor jelentette a halál beálltát.

(A kivégzés után.)

Nyolc óra öt perckor leveszik a holttestet a bitófáról.

A közönség még áll s vár. Nem tudja, mi következik ezután. De azután egy része lassan, lassan, vissza-visszatekintve az akasztás színhelyére, eltávozik. Sokan a szerencsétlőhöz kötélből akarnak egy kis darabhoz jutni.

A kivégzésen jelen volt a meggyilkolt Czeizler korcsmáros apja is.

(A boncolás.)

Regula Ede holttestét egy óráig hagyták függeni a bitófán, azután levették és felboncolták. A boncolást Péterfi Tibor dr. és Karsa Géza dr. budapesti tanársegédek végezték Dobos dr. és Lally dr. jelenlétében. A boncolás eredménye, hogy Regula szervezete ép és erőteljes volt, agyállománya rendes, belső szervezete jól kifejlesztett, nyakcsigolyája töretlen, paizscentja volt csak eltörve, agy-

guta nem volt, hanem a halál közvetlen oka fulladás. A tüdőbajnak, amelyre Regula a börtönben hivatkozott, semmi nyoma, hanem kezdődő érlemeszesedés nyomait találták.

Boncolás után abba a koporsóba tették, amelyet Regula öccse készített a bátyjának és a fogház halottastermébe vitték. Délután kiadták a családnak, amely kocsin Edelénybe szállították a holttestet, hol holnap temetik el mindenféle ceremónia nélkül.

Színház és Művészet

A heti műsor.

CSÜTÖRTÖK: Kis gróf, operett, (B bérlet.)

PÉNTEK: Ünnepi nyitány. „Március idusán” (C bérlet.)

SZOMBAT: Az ezred apja, énekes bohózat. (A bérlet.)

VASÁRNAP: Délután A rablólovag, szimfónia. Este Leányvásár, operett. (Kisbérlet.)

HÉTFŐ: Gyöngyike drága gyermek, szimfónia. Bemutató előadás. (B bérlet.)

A SZABAD ISKOLA HANGVERSENYEI.

Holnap, csütörtökön délután 5 órakor tartja a Szabad Iskola ez évi első hangversenyét a Bika disztermében. Városunk legkiválóbb dilettánsai vállalkoztak arra, hogy a Szabad Iskolának nemes feladatát az ismeretterjesztést a zene terén is lehetővé, egyszerűs mind vonzóvá tegyék. A bevezető előadásban röviden vázolja lesz a zenei stílus lényege. Rövid ismertetésben tekintheti át a közönség azokat a sajátosságokat, melyek a különböző európai nemzetek zenéjét jellegzetessé teszik. Ezen első hangversenyen zongora és hegedű számok illusztrálják az előadást a következő műsorral:

1. Grieg E. Peer Gynt Suite. Zongorán négy kézre előadják Dörre Ilonka és Fialka Sárika.
2. Sindung: Tavasszsongás. Előadja Simonffy Irén.
3. Seitz: Hegedűverseny. Előadja Rubinstein Erna.
4. Chaminate: Pas des Echarpes. Előadja Tüdös Kata.
5. Schubert: Impromptu. Előadja Lusztig Erzsike.
6. Auber: Sonata. Előadja Szántó Magda.
7. Bach: a) Preludium. b) Blumenfeld: Preludium. Előadja Freund Böske.
8. Schumann: Promenade. (Részlet a Karneválból.) Előadja dr. Eisler Mórné urnó.
9. Weber C. M.: Felhívás keringőre. — Zongorán négy kézre előadják Hegedüs Alice és Greztkó Ilona.

A második befejező hangverseny február 21-én tisztán zenekari számokból összeállított műsorral fogja illusztrálni az egyes stílusokat. A hangversenyen részt vesz a debreceni zenede növendékzenekara. Füredi József zenedei tanár és a zenekedvelő kör W. Hammerstédt János zenedei tanár, karnagy vezetésével. Mindkét hangverseny ingyenes.

A kis gróf — Máthé Gyulával. Holnap, csütörtökön este „A kis gróf” című operettet adják, melyet egyidőre most a Leányvásár sikere szarított le a műsorról. Ez előadásnak különös érdekessége lesz, hogy Máthé Gyula betegségéből felépülve először lép ismét a közönség elé, hogy Csetneki Róth szerepét eljátsza. Az előadás iránt éppen ezért nagy az érdeklődés.

Sárga liliom. Bíró Lajos kiváló szimfonia a „Sárga liliom”, mely a múlt évadban egyik legerősebb vonzó darabja volt a debreceni színháznak, pénteken este kerül ismét színpadra. Vajda Ilonka, Zilahy, Virányi, Kemény, Bérczi, Kelemen és Békési játszanak nagyobb szerepet.

Ferenczi Károly a Bonbonnierben. Zsufflyh az előtt játszott ma Ferenczi Károly, a Vígyszínház volt művésze a Bonbonniere színpadán. Tapssal fogadták az illusztris művészt már megjelenésekor s a tetszésnyilvánítás orkányszerűen feljult az egyes előadott számok után. Igazi élvezet hallgatni Ferenczi Károlyt, aki mestere a kuplézásnak és úgy szórakoztatni, mulattatni a közönséget, mint ő, senki más nem tudja. A debreceni közönségnek emlékeztetések lesznek a Ferenczy-esték. Holnap, 14-én van második és pénteken 15-én utolsó fellépte. Még két napig látható a sikerült márciusi első félhavi műsor. Vasárnap délután 4 órakor olcsó népelőadás.

HIREK

Az egyetemi kórház fölépítése. Debrecen város kórházi bizottsága holnap, csütörtökön délután 5 órakor a városháza kistanácsstermében ülést tart, melynek legfontosabb tárgya Kenézy Gyula dr. udvari tanácsos kórházi igazgató-főorvos jelentése lesz az új egyetemi kórház fölépítésének előkészítéséről. Az ülésnek ezenkívül még a következők a főbb pontjai: Az igazgató-főorvos jelentése a városi közkórház pénzügyi helyzetéről. Tanácsi végzés a kórház szükségletére a belügyminiszter által engedélyezett 60.000 korona előleg-összeg tárgyában továbbá a főispán által kinevezett kórházi tiszteltbeli orvosok esküteléről. A különböző szállításokról szóló jelentések.

A déli sark hőse. Krisztiániából táviratozzák: A storting tegnap délutáni ülésén a norvég nemzet ismét hálással emlékezett meg a déli sark hősről. A miniszterelnök néhány meleg szóval egy törvényjavaslatot ajánlott elfogadásra, hogy az országgyűlés szavazzon meg a költségvetés keretében évenként hatezer koronát, amely összegből rendkívüli tanári állást fognak szervezni az egyetemen és ez a tanszék Amundsené lesz. Jelezte a miniszterelnök, hogy a kormány egy újabb törvényjavaslattal már a legközelebbi napokban megfelelő összeget fog kérni a stortingtól, hogy Amundsen felkutatassa az északi sarkot. A tudományos társaságok és egész Norvégia földrajzi egyesületei közadakozásra hívják fel a nemzetet a déli sark fölfedezőjé számára, aki földhöz ragadt szegény ember.

Új konzulok. A debreceni kereskedelmi és iparkamara ezután közli az érdekeltekkel, hogy Roubeyoghlu Fahreddin bey követési tanácsos budapesti török császári főkonzullá neveztetett ki. — A debreceni kereskedelmi és iparkamara ezután hozza az érdekeltek tudomására, hogy Birnbaum László magyar állampolgár budapesti székhellyel portugál királyi tiszteltbeli konzullá neveztetett ki.

Március 15. Az állami főreáliskola „Petőfi” önképzőkörre folyó hó 15-én, délelőtt 10 órakor az ifj. zenekör közreműködésével, az 1848. évi március 15-ike emlékét megújító ünnepi ülést tart. A megnyitó beszédet Kardos Albert dr. az önképzőkör vezető tanára tartja. A műsoron hazafias szavalkatok, ének- és zeneszámok szerepelnek.

A debreceni nyilvános m. polgári fiúiskola Arany János ifjusági önképzőkörre folyó hó 15-én délelőtt 9 órakor az iskola helyiségében (Arany János-u. 18.) ünnepi meg 1848. március 15-ét. Az ünnepi beszédet Kenézy Vilmos, az önképzőkör vezető tanára mondja.

Adománv. A Debreceni Kölesönös Segélyező Egylet által a Népiroda számára adományozott 50 koronáért köszönetét fejezi ki Jászi Viktor dr. elnök.

A Közgazdasági Bank és Váltó üzlet új osztálya. A pénzpiacra örvendetes és Debrecen közgazdasági életére fontos és nagyjelentőségű az az esemény, amely a legközelebbi időben következik be. E hó végén vagy a jövő hó elején a Közgazdasági Bank és Váltóüzlet, ez a fiatal, de agilis s már eddig is igen szép eredményeket felmutató pénzintézet, amely meglepően kedvező mérleget mutatott be, ügykörét kibővíti és fejleszti. A Bank ugyanis áruosztályt létesít, amely különösen a terményekre fog súlyt helyezni. Az új osztályt a jelzett időben, amikor a bank az új helyiségébe, a Közgazdasági Bank régi helyiségeibe költözik, nyitják meg a Steinfeld-házban. Az áruosztály vezetésére a banknak Landau Izsót sikerült megnyerni, aki hosszú időn át folytatott működésével e téren igen nagy prakszist szerzett s aki nagy és erős támaszt fog találni a bank cégvezetőjében, Oláh Ignácban, aki szintén kiváló tapasztalatokkal bíró üzletember.

Megnyílik a kórházi ingyenrendelés. Megjrtuk annak idején, hogy Kenézy Gyula dr. udvari tanácsos, kórházi igazgató-főorvos indítványára a város a közkórháznál ambuláns-kezelést létesített. Az ingyenrendelés, amely főként szegények részére szól, e hó 15-én kezdődik meg s legközelebb a kórház aajtájára kiírják, hogy mely órában, melyik orvos rendel. Az egyes betegségek szerint a rendelést a következő orvosok látják el: sebészetet Csikos Sándor dr., bőrbaj és bujakór Gálbory Sámuel dr., belgyógyászat Hutiray József dr., szemészet Somogyi Zoltán dr., gyermekbetegségek: Szenes Zsigmond dr., fül és gége bajok Horváth Arthur doktor.

Repülőgépek karambola. Johannisthalból táviratozzák: Schade aviatikus egyik tanítványával, Pedovszkyval repülési kísérleteket tett és ötvenkét méter magasságban összeütközött Rettinger pilóta gépével. Mind a két gép összezúzódott és utasai lezuhantak. Pedovszky fején súlyos sérüléseket szenvedett.

Nagy vasuti katasztrófa. Krakkóból táviratozzák: A trebinjai állomáson ma reggel egy rendező lokomotív nekirohant egy munkásvonatnak, amelynek kocsiiban Porsorsországba kivándorló több mint ezer munkás utazott. Mind két lokomotív és husz személynélva összetört, hét munkás meghalt, tizenöt súlyosan és negyven könnyebben sebesült meg. Krakkóból mentővonatot küldtek a katasztrófa színhelyére.

Halálos játék az Ondód-telepen. Tegnap egy telefonjelentés kapcsán hirt adtunk arról a halállal végződött balesetről, mely az Ondód-telepen történt, ahol Csonka Sándor két örmekét egy lövéssel leterítette Kardos József 16 éves fiú. A rendőrség már bevégezte a vizsgálatot s megállapította, hogy a lövés játék közben történt, hogy a fiú, egy vadászfegyvert talált, anélkül, hogy tudta volna, hogy az töltve van, felfogott és a 4 éves Juliánna és a 6 éves Eszterre süttötte. A fegyver, mely serétre volt töltve, a kis Juliánát azonnal megölte, míg a kis Esztert a kórházba szállították, ahol most a halállal vívódik.

A debreceni kereskedelmi alkalmazottak holnap csütörtökön este 9 órakor fontos értekezletet tartanak a Kisiparosok Egyesületében (Hunyadi-u. 21.) — A Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetségének debreceni csoportja 17-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja alakuló ülését az Iparoskör disztermében (Simonffy-u. 1. c.)

Letartóztatott jogszigorló. Pécsről jelentik: A rendőrség ma letartóztatta Hölbling Miksa jogszigorlót, aki egy ideig a kaposvári, azután a nagykanizsai törvényszéknél volt joggyakornok. Hölbling tavaly Pécsen egy szabóinas ellen erkölcselen merényletet követett el és azután megszökött. A pécsi törvényszék vizsgálóbírájának elfogató parancsa alapján kerítették kézre Hölblinget, akit ma átkisértek az ügyészség fogházába.

Baleset a pályaudvaron. Rác György fűtőházi munkás ma délelőtt a pályaudvaron dolgozott. Egy vedret akart kivenni az egyik gödörből, honnan mikor feljött, éppen egy mozdony haladt keresztül, mely elütötte, úgy hogy súlyos belső sérülésekkel a kórházba kellett szállítani. Állapota igen komoly aggodalomra ad okot.

Tolvaj cselédek. A nádudvari csendőrség Horváth Bedő János gazdasági cselédet, aki barátjával Molnár Imrével, gazdájától Ludmány Jánostól nagymennyiségű tengeri, széna és lucernát lopott el és azokat értékesítette, a mai napon letartóztatta és a debreceni kir. ügyészséghez kísérte át.

Zsaroló áorvos. Szatmárról jelentik: A szatmári királyi ügyészség fogházába bezáratották Sidó Miklóst, aki valamikor gazdag ember volt, de a kártya és az ital minden vagyonából kiforgatta. Sidó a napokban beállított Nagy Miklós avasfelsőfalusi gazdaember lakására, akiről tudta, hogy elmebeteg és előadta Nagy feleségének, hogy ő a kórház kiküldöttje és meg akarja vizsgálni a beteget. Orvosságot is adott neki, de Nagy az orvosságtól görcsöket kapott. Sidó erre utasította az asszonyt, hogy rögtön főzzön teát, mert különben a beteg meghal. Nagy felesége megfőzte a teát, amelyet egy csészébe öntve odaadott Sidónak, aki azonban egy óvatatlan pillanatban egy nagy rozsdás tít csempezett a csészébe, majd rettenetes patáliát csapott, hogy az embert így akarták eltenni láb alól. Később lecsillapodott és Nagynét meg akarta zsarolni. De az asszony átlátta a helyzetet és elküldött a csendőrökért, akik Sidót letartóztatták.

Tiz bányász halála. Novocserkaszkából jelentik: A csernosz-társaság bányájában történt szerencsétlenségénél tiz bányász életét vesztette.

Fegyver a gyermek kezében. Virág Bálint tíz éves gyermek ma délután társaival a Várad-utcai temetőben játszadozott. Egy pisztolyt nézegettek mindannyian, mikor a pisztoly elsült s Virág Bálintnak tenyerét lötte keresztül. Beszállították a közkórházba. Ott azt mondta, hogy egy csavargó támadta meg s mikor elszaladt előle, ez utánna lött és a golyó a kezét érte. Később azonban Pető Pál rendőrségi joggyakornok orvossal vizsgáltatta meg s ez megállapította, hogy a lövés közvetlen közelről történt, mire azán a gyerek is bevallotta, hogy a lövést csakugyan játékközben kapta akkor, amikor egy forgópisztolyt tanulmányoztak, hogy is kell azzal célbalőni. A kórházban ápolják.

Merénylet a templomban. Munkácsról jelentik: Jakobovits Herman és Lebovits Dávid beregszászi szabóinasok valamiért megsértették Spitzer Mózes kollégájukat, a miért ez véres bosszút esküdött ellenük. Tegnap délelőtt a zsidó imaház csarnokában észrevétlenül haragosai mellé huzódott és gyanútlanul beszélgető társaira revolverből kétszer rálőtt. Lebovitsnak a mellébe, Jakobovitsnak pedig arcába furódott a golyó. Az életveszélyesen sérült tanulókat a kórházba szállították Beregszászra. A fiatal orgyilkost pedig a csendőrség elfogta, mikor vonatra akart szállni, hogy elutazzon.

Csak a

minőség

révén lett

világhírű

a valódi

PALMA

kaucsuk-cipősarok

A higiénikus

Palma kaucsuk

ágybetét

elsőrangú

— **Revolver merénylet az utcán.** Nyíregyházáról jelentik: Blau Károly, egy városzerte ismert és népszerű nyugalmazott főhadnagy szombaton reggel öt óra tájban kocsin hazafelé tartott. Éppen leszállott a kocsi és be akart lépni a kapun, amikor közvetlen közeléből három lövés dördült el. A golyók szerencsére nem találtak, de az egyik oly közel süvített el mellette, hogy átjuktotta a kabátját. A merénylő egy zöldfelöltős, szőke bajszú fiatal ember volt, aki a lövések után elfutott. Blau Károly azonnal feljelentette a merénylőt, akit a rendőrség el is fogott. Székely Ferenc 25 éves pincér szeméjében, aki a nyíregyházi Royal kávéházban van alkalmazva. Székely azt vallotta, hogy a kérdéses reggelen meglehetősen pítőkosan tartott hazafelé és ilyen állapotban lövöldözött. Blaut nem ismeri és nem is akarta bántani. A rendőrség a lövöldöző pincért szabadon bocsátotta, de az eljárást megindította ellene.

— **Elveszett kedden este egy tula duplafedelű női óra** hosszú ezüst láncsal. A megtaláló illő jutalomba részesül Csokonai-utca 23. szám alatt, mivel emlék.

Minden anya tudja

A Scott-féle eljárás védjegyét — a halászi — kerjük figyelembe venni.

— **hogy mily nagy mértékben mozdítja elő a szoptatás gyermekének fejlődését.** A kimerültség érzete, mely ez időben gyakran beáll, a Scott féle Emulsió használata által könnyen leküzdhető. A Scott-féle Emulsió sok oly vér- és erőképző alkotórészt tartalmaz, mely az anyatej jóságára befolyással bír, s életően és üditően hat. A Scott-féle Emulsió nagyon könnyen emészthető, jóízű, szedése tehát nehézségeket nem okoz. Bevásárlásnál kifejezetten

SCOTT-féle Emulsió-t

kérjünk. A Scott-féle eljárás már 35 éves és garancia egy a jóság, mint hatás tekintetében. Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Minden gyógyszerárban kapható.

— **Hűtőházak Debrecenben.** Moly kár ellen való megóvásra és nyári megőrzésre egy minden tekintetben bevált modern hűtőházi ruha osztályt rendezett be Erzsébet-u. 29. sz. alatti telepén a Műjégyár r.-t., ahol nyári megőrzésre igen jutányos díj mellett elfogad bundákat, boákat, szőrmeárkat, szőnyeget és minden ruhaneműket stb. 1-4 fok hideg és záros teremben. A műjégyár r.-t. a megőrzésre adott tárgyakért teljes felelősséget vállal és kívánatra a hibás v. sérült ruha darabokat szakemberrel kijavít. 820. sz. telefon felhívásra azonnal érte küld v. haza szállít bárhova, vidékről postán.

— **Perczel Karola** f. hó 14-én csütörtökön tartja próbabálját a Bika szálloda dísztermében, amelyre az érdeklődőket ezuton meghívja. Belépti díj 2 korona, páholy jegy 10 korona. Kezdeté 8 órakor. A tavaszi kolon 26-án kezdődik, beiratkozni lehet Piac-utca 32. szám.

— **Alkalmi és estélyi ruhák, bluzok óriási választékban** megérkeztek **Halmágyi Sámuel divatházában.** Estélyi köpenyek leszállított árban.

Angol és francia divatlapok óriási választékban kaphatók Aczél antiquáriumban Első Takarékpalota.

— **Butorcarnok áthelyezés** Hunyadi-utca 19. szám alól a Butorcarnok (Csapó-u. és Piac-utca sarok) **Takarék és Hitelintézet r.-t.** palotája emeleti termeiben helyeztetett át. A Butorcarnokban **80 szoba butor áll** a közönség rendelkezésére s mindenkinek saját érdeke, hogy mielőtt butorait beszerzi, a csarnokban felhalmozott s **szabott árak** mellett árusított butorzatot vételkötelezettség nélkül megtekintse. A csarnokban eladott műbutorokért **Kovács Gyula** műbutorgyáros 2 évi jótállást vállal. Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

Csak Mauthner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovasára és a vevők kárára lehetséges.

Kitüntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Csuz, köszvény, reuma
ellen legjobb
báziusz a híros

Király-Balzsam!

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakran idültabb esetekből is már egyszeri bedörzsöléssel a fájdalmakat teljesen megszünteti.
Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 korona teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ
gyógyszertárban Kossuth-utca 9. színház mellett.

Művészek rajzai után készült **Hálószobák, Ebédlők, Uri szobák, Szalonok,** minden társadalmi osztály részére.

Különlegesség a butoriparban: **virágos gyökér Tuja.**

Jellemző sajátosságai:
Harmonikus összehatás, Élély tűzű színek, Idővel növekvő színtelakulás.

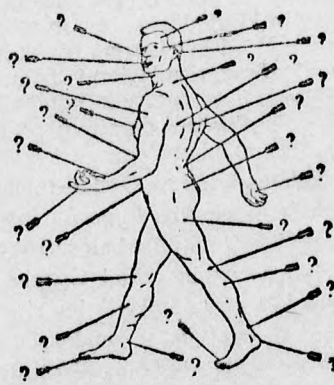
Előjegyzéseket csak a termelés arányában fogad el a **Debreczeni Butorkészítő Asztalosok Árucarnok Szövetkező**

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja

Hunyadi-u. 17/1. sz. Demetrovics-palota.

Szabad megtekintés vétel kényszer nélkül. Központunk kezelése alatt lévő Tolnai gyártmányu szőnyegek dus választékban kaphatók. — **Telefon 968.**

Vannak fájdalmai?

I. A Feller-féle Epsalfluid saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengésséget megszüntető hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít csúzt, köszvényt, ideggyengésséget, oldalszurást, zsábát, benuást, szemfájást, migránt, sok itt meg nem említett betegségtől megszabadítja az embert. A Feller-féle Epsalfluidot, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légvonat vagy hűléstől eredő bajok ellen is páratlan gyógyszerrel használják. Valódi csak úgy, ha minden üveg „Feller” nevet viseli. 12 kis vagy 6 dupla vagy 2 speciális üveg bérmentve 5 korona.

II. Továbbá tudomására óhajtjuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomorhajók, göres, étvágytalanság, vesecég, hányási inger, rosszullét, felbőgés, puffadság, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarok ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hashajtó Rebarbara-Elsapilulákat 6 doboz bérmentve 4 korona. Óvakodjunk azonban utáztatoktól és címezzük minden rendelést pontosan

Feller V. Jenő gyógyszerésznek, Stubica, Centrale 130 sz. (Zágrábmegye.)

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	834.60
Osztrák hitel	855.00
4 százalékos koronajáradék	89.45
Államvasút	744.75
Jelzálogbank	494.25
Rimamurányi	780.60
Salgótarjáni	782.00
Közuti vasút	808.50

Irányszat:

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 4 1/8%, Berlin 4% London 3 1/8%.

Budapesti gabonátőzsde.

Svaz E. (Strasser és König) depr. bizományos távirati jelentése	10.84
Buza októberre	11.87
- áprilisra	10.18
- májusra	9.07
Rizs áprilisra	9.90
Zab októberre	9.98
- áprilisra	9.98
Tengeri májusra	8.76
Tengeri 1912. év júl	8.72

Irányszat:

Helyiértékpapírok magánárfolyama.

Névért.	osz-talék	1911. szelvényekkel	Kor.
600	50	Debreczeni Első Tőptár	980
200	20	Alföldi Tőptár	875
500	44	Ipar és Keresk. bank	900
200	18	Közgazdasági bank	—
200	17	Takarék és Hitelintézet	350
200	16	Debreczeni Hitelbank	280
400	26	Általános Forgalmi Bank	—
200	12	Hankgyűlölet	—
200	80	Isvánmalom	780
200	10	Debr. Helyi vasút	—
200	18	Tormaszy és Áruaktár	—
200	10	Debreczeni Gőztéglagyár	280

A DEBRECENI KOCSITÁROLÓ.

A közlekedési bizottság feltételei.

Megemlékeztünk már arról, hogy a Magyar Vasuti Forgalmi Részvénytársaság beadvánnyal fordult Debrecen város tanácsához és azt kérte, hogy a Kishegyesi-ut mentén a szegényház mögött a Tócsó-laposon 100 hold földet engedjen át a város, hogy ott kocsitároló és javító telepet létesíthessen.

A nagyszabású terv végtelen nagy és kedvező hatással lesz Debrecen közgazdasági viszonyaira és különösen a kereskedelemre, iparra és a mezőgazdaságra, mert megszünteti az eddig folyton panaszolt kocsihiányt, miután mindig elégséges kocikat fog készen tartani a szállítás részére. A kocsitároló azért is nagy horderejű dolog, mert nagy munkássereget foglalkoztat. A társaság először megakartta venni a szükséges területet, utóbb azonban, miután ez a vétel az árak magassága miatt nem volt realizálható s így a társaság képviselői azt az ajánlatot tették, hogy a szükséges területet, a szőlőholdat kibérelik és pedig évenként 5000 koronáért.

A kocsitároló ügyét egy a társaság és a tanács tagjaiból álló vegyes bizottság már tárgyalás alá vette és ekkor igyekeztek közelebb hozni egymáshoz a két fél álláspontját.

A mai napon a közlekedési bizottság tartotta meg ülését Kovács József polgármester elnöke alatt és foglalkozott a kérdéssel. A bizottság teljes jóakarattal fogadta az ajánlatot s ezért elvben hajlandó is volt a telket megadni, de az ajánlott bért keveselte.

A bizottság végül abban állapodott meg, hogy a következő javaslatot teszi a közgyűlésnek: mondja ki a közgyűlés, hogy hajlandó elvben átengedni a száz hold területet évi 10.000 korona bérért: az átengedendő terület száz holdnál több nem lehet és így annak nagyságát csak a mérnöki hivatal fölmérése és tervei után állapítja meg,

amennyiben a nyírbátori és füzesabonyi vasutak kisállomásának kihelyezése folytán az átengedett területből valamire szükséges lenne, tartozik a szükséges területet a társaság díjtalanul és ingyen átengedni.

A közlekedési bizottság határozatát legközelebb már a tanács is tárgyalni fogja.

Új postai ügynökség. A debreceni kereskedelmi és iparkamara ezuton hozza az érdekeltek tudomására, hogy Szatmár-velemegye Kovács községben folyó évi március 16-án postai ügynökség lép életbe.

Könyári
ria veszik P
négyezögöl
ronáért.

NY

N

Dr. Rév
szépen és b
ság" szerdai
melt, sőt érd
egy minősít
ront nekem.
mosáskor gy
legfeljebb c
nagyzási h
bujkálással
reken, hogy
pizkos haz
a jog- és pé
tárgyilagosa
Most sem l
terére. Maj
ha élünk —
hogy ki aka
den egy kis
Most c
amit Révi u
én gyáva b
az első bet
lőtlanáság.
telenül sajn
az én megő
sításaihoz
leomonosza
Az itt l
ják, hogy l
gyanusítás
Igen
A mai
Nándor
nusit, ho
ban „Int
óhajtottá
ben felh
hogy a
alá volt
huztam
nevet. A
érttettem
Nándor
az egye
Debrec

Nagy

Keo

Kivár

soha ne

Ezek

közvélem

azt az eg

hogy a „

azért ter

hiresztelt

„)E

TÖ

Szav

receni es

királyi T

elnök és

kamaraj

Imre sz

csületser

A Kuria

ségi pan

Ingatlanok forgalma.

Konyári Sándorné Volosinovszky Mária veszik Paksy Károlytól 28 hold 1421 négyszögöl Bánki tanyabirtokot 12000 koronáért.

NYILTTÉR.

Nyilatkozat

Dr. Révi Nándor ur, aki önmaga szerint szépen és becsületesen él, a „Debreceni Ujság” szerdai számában, a keddi jól megérdemelt, sőt érdemen felül kiméletes fejmosásért egy minősíthetetlen hangu förmedvényben ront nekem. Én öt mindaddig, míg a keddi fejmosáskor gyáva bujkálással nem gyanúsított legfeljebb csak gunyoltam az ő neveléses nagyzási hóbortjáért. Mikor kedden gyáva bujkálással gyanúsított, megmondtam rá ke-reken, hogy ez „szemérmetlen gyanúsítás, piszkos hazugság”. Felszólalásaim azonban a jog- és pénzügyi bizottság keddi ülésén is tárgyilagosak, szenvedélytől mentek voltak. Most sem követem őt kocsisi durvaságok terére. Majd elintézzük ezt a kis ügyet is — ha élünk — ott, ahol kell. Ott majd meglátjuk, hogy ki akad hát a másikban emberére. Kedden egy kis izlelőt kaptunk is már ebből.

Most csak annyit akarok mondani, hogy amit Révi ur, a vitéz város-védő angyal az én gyáva bujkálásomról mondott és írott, az az első betűtől az utolsóig szemenszedett valótlanság. Révi ur ezt maga is jól tudja. Végtelenül sajnálom, hogy nagy szorultságában az én megőllő ellenségem rosszhiszemű gyanúsításaihoz nyult. Csakugyan barátból lesz a lecsonoszabb ellenség!

Az itt következő nyilatkozatok bizonyítják, hogy Révi ur a gyáva bujkálással való gyanúsításért is meg fogja ütni a lábát:

Igen tisztelt barátom!

A mai napon egyik helyi lapban dr Révi Nándor nyilatkozat formájában azzal gyanúsít, hogy a kiadásomban megjelenő lapban „Integer” aláírással a felelősség alól óhajtottól volna kibujni. Az igazság érdekében felhatalmazlak annak kijelentésére, hogy a „Székkappan” című cikknek neved alá volt írva, hogy azt én, sajátkezűleg kihuztam és magam irtam alá az „Integer” nevet. A cikk minden egyes sorával egyet-értettem és azt tartom, hogy a dr. Révi Nándor „Székkakas” című cikkére ez volt az egyetlen helyes válasz.

Debrecen, 1912. március 13.

Igaz, tisztelő hived
Letzter József.

Nagytiszteletű Jánosi Zoltán urnak.

Helyben.

Kedves barátom!

Kivánságodra kijelentem, hogy te engem soha nem használtál fel strohmannak.

Hived

Székelly Imre.

Ezek után átadom Révi urat egyelőre a közvélemény ítélő székének. És még csak azt az egyet jelentem ki, hogy annak a híre, hogy a „Székkappan” én irtam, 24 óra alatt azért terjedt el a városban, mert én magam híreszteltem.

Jánosi Zoltán.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Szávay és Szentkirályi sajtópöre. A debreceni esküdtbíróóság tavaly májusban Szentkirályi Tivadar kereskedelmi és iparkamarai elnök és Szávay Gyula kereskedelmi és iparkamarai titkár följelentése folytán Székelly Imre szerkesztőt sajtó utján elkövetett becsületsértés miatt négy havi fogházra ítélte. A Kuria tegnap ez ítélet ellen beadott semmisségi panaszokat elutasította.

A debreczeni orthodox izr. hitközség

pászkasütődéjében

Hatvan-utca 35. sz. alatt

következő árak mellett kapható pászka:

0 l.	3-mas	4-es	5-ös	6-os
K 1 20	90 l,	88 l,	84 l,	80 fillér.

A Debreczeni Első Takarékpénztár

összes ügykezelését

a Piac- és Kossuth-utca sarkán épült új palotájába helyezte át.

Bejárat

a Piac-utcai részen.

Tiszta agyagból készült szép piros

cserép, fali téglá

és legszebb nyersfalazati és

kémény-tégla

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

Hirdetmény.

A Kövesdi János-féle alapítványból 75 fiu és 75 leány, együtt 150 gyermek fog téli ruhával, cipővel és csizmával ellátni.

Felhívtnak mindazok, kik ezen ruhákhoz szükséges szöveteket, valamint cipőket és csizmákat szállítani óhajtnak, hogy szövetmintákat az árak megjelölésével együtt, — egy pár mintacipőt és egy pár mintacsizmat szintén az ár megjelölésével együtt a közgyámi hivatalhoz a **10. évi március hó 21. napján, déli 12 óráig** adják be.

Bővebb értesítést ugyancsak a közgyámi hivatal ad Csapó-u. 19. szám alatt 1-ső emelet 1. számú ajtó alatt.

Medgyessy Lajos,
közgyám.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Tavaszi divatkelme,

selyem, zephyr, ruhavászón, kreton
ujdonságok nagy raktára.

Szabott árak! Előzékeny kiszolgálás!

Ügynökök

akik ügyesek és megbízhatók, a legmagasabb jutalék mellett felvétetnek jóhírű gyáramban **faredőnyök** és **görfüggönyök** (zsalu) eladására. **Ernst Geyer** Braunau, Böhmen.

Öreg ember nem vén ember

akkor, ha a hírneves tanárok által kipróbált

„NEOSAN”-tablettákat

használja, mely úgy férfi, mint női gyengeségnél páratlan. Törvényesen védve és szabadalmazva. Egy doboz, mely 20 szemet tartalmaz 4 K 50 fill. Postán szétküldi titoktartás mellett utánvétellel: a főraktár Magyarország és Ausztria részére:

Szent Hermina gyógyszertár
Budapest, VII., Thököly-ut 28. Depot 115.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy **villamos favágó, porszívó és parkettfényező**

gépeinket a mai napon üzembe helyeztük és rendeléseket **Deák Ferenc-utca 19. számú** irodánkban, telefon 967. veszünk fel további intézkedésig.

Nagyszámu előjegyzésekre való tekintettel, kérjük a rendelő közönséget, hogy b. megrendeléseit előjegyzésbe vétetni sziveskedjék.

Áraink 1 öl fa fűrészelve, aprítva és berakva a következő: 3 darabra vágva **5 korona**, 4 darabra vágva **6 korona** és 5 darabra vágva **7 korona**. Öt ölon felül a fenti árakból 10% engedményt, csupán fűrészelésnél pedig 20% engedményt nyújtunk.

Egy métermázsza dorong és hasábos fa fűrészelve, aprítva és berakva **32 fillér**, vargafa **36 fillér**.

Minden felvilágosítással készséggel szolgál a

Villamos Favágó, Porszívó és Parkettfényező Részvénytársaság
igazgatósága.

Függőnyt

:- a legszebben :-
:- a leggyorsabban :-
és a legszolidabb árban
tisztít

Hrabéczy első debreczeni gőzmosó, vegytisztító ruhamosó r.-t.

Debreczen. — Telefon 323.

Gyár és főüzlet Széchenyi 42.

Fióküzlet: Csapó-utca 30.
Hatvan-utca 15.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szögig 50 fillér, azontul minden azó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék a választékos címet megadni.

Levelezés.

Jóska gyere ismét varázsold vissza azt a boldog órát, amit véled édes szerelmem együtt eltöltöttünk. Forró csók Rózsádtól.

„Artatlan!” Levelet küldtem, a kiadóhivatalban van, kérem átvenni. „Leander”.

Betöltendő.

Üzletszerzésben jártas egyének fix fizetés és magas jutalék mellett felvételnek biztosító intézetekhez. Cím a kiadóhivatalban. «Biztosító» jellegre kéretik.

Kifutó fiu azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Egy jó nevelésű, lehetőleg 4 középiskolai osztályt végzett, legalább 14 éves, egészséges fiu tanulóul felvétetik egy nagy fejlődésben levő műiparágynál. Cím a kiadóhivatalban.

Adás-vétel.

Hatvan-utca 61. szám alatt újonnan épült szalonda, kávéház, sörszalonok, tánc- és étterem nagy udvarral, modern komforttal berendezve, a Csokonai-utcára 2 átnyíló bolthelyiséggel együtt azonnal kiadó vagy eladó előnyös feltételek mellett. Értekezhetni **Emerich Arnold** tulajdonosnál.

Kétszersült eredeti karlsbadi nagy csomag 70 fillér. Kis csomag 35 fillér **Deutsch Lajos** fűszerüzletében **Piac-utca 38.**

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, női öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel **Kaiser Salam. Telefon 685.**

Az Ondódon 22 öl föld eladó. Értekezhetni **Iskola-utca 8. szám.**

Hiány nincs, mert cipőt, férfi öltönyt, kabátokat, női felöltőt, szőnyeget, női szöveteket, téli kendőket heti és havi részletekre kaphat **Weisz és Princz** részletáruházában **Csapó-utca 27.**

Két vaságy és egy falóra eladó elutazás miatt. Cím a kiadóban.

Eladó egy plusz szmirna ebédlő diván elkötözés miatt. Cím a kiadóban.

Lakás.

Piac-utca 47. sz. egy nagy műhelyhelyiség május 1-re kiadó. Értekezhetni a szénraktárban.

Különféle.

A volt Telegdi-féle fűszer üzlet **Késes utca 69. sz.** alatt 15-ikén megnyílik.

Weisz Ferencz gépüzemre berendezett asztalos műhelye **József kir. herceg-u. 7.** Telefon 10-90.

Bolthelyiséget

kisebb üzletnek, lakással (két szobát konyhát) keresek május 1-jére bármely jóforgalmu utcában. Utcasarok előnyben részesül. Ajánlatokat ármegjelöléssel a kiadóhivatalba tessék intézni.

Építési rajzoló

keresek állandó alkalmazásra azonnali belépésre, ki mint irodavezető az építés terén kellő ismeretekkel bír, tervez, lezárolásokat, részletrajzokat és költségvetéseket önállóan tud végezni.

Ajánlatokat fizetési igények és eddigi működéseinek megjelölésével kéri **Várady Árpád** építész, Marosvásárhely.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb háziszser a

Hollandi

Gyomorséppiek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárban Debreczenben.

Luma

A kézi és szénsavas ásványvizek királya. Kapható: A fűszerkereskedelmi részv. társ. nál Debreczenben.

Egy hat szobás utcai uri lakás

és két szobás udvari lakás

1912 május 1-re kiadó.

Értekezhetni **Kandla-u. 8. szám** alatt.

A legújabb és legmodernebb ékszerkészülnek

Vági István

ékszerész műtermében, **Miklós-u. 5.** javítások átalakítások a legszebb, legjobban és legolcsóbban eszközöltetnek.

Pontos kiszolgálás.

Ha „FORHIN”-nal permetez,

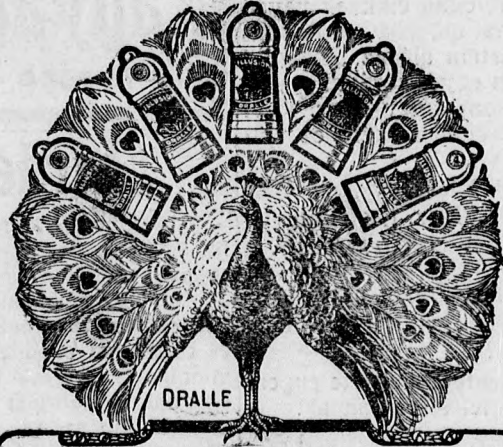
I-SZÖR kevesebb a gond,
II-SZÖR kevesebb a munka,
III-SZÖR kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN” a sokszoria megjavított **BORDÓI KEVERÉK** kész állapotban!
Nagyon erősen tapad a nedves levélre is!
Bármily harmainál permetezhet vele!
Semmi üledéke nincs! Szemtelen elismert nyilatkozat! Gyártja az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett **Rézkénport és bordói port** is. Kérjen ingyen és bérmentes leírást a **FORHIN**-gyártól, Budapest, VI., Váci-út 93.

Mallard 1906:

Brüsszel 1910:

Grand Prix

DRALLE

Dralle-féle

Növény csöppek alkohol nélkül.

Dralle György

Illuzió a világító-toronyban.

Egy atom elégséges.

Turin 1911:

Dresden 1911:

Nagy díj

Bodenbach a. E.

Ezen **osodlatos, természeti virágillat**, nevezetesen **gyöngyvirág** (K 4.—), **ibolya** (K 5.—), **rózsa** (K 4.—), **orgonavirág** (K 4.—) ma még **utólérhetetlen** és helyét derekasan megállja mint az **elegáns világ kedvelt illatszere.**

Simonffy-utca 55.

Ruhafestő.

Széchenyi-utca 6.

GÖZTÖRÖS.

Wacha Róbert

Debreczen.

Telefon 840. Telefon 840.

Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.

Ágytoll-tisztító.

Varga-utca 35.

Vegyi-tisztító.

Verbőczy-utca 14.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.